

Mérk Nagyközség Polgármesterétől

☒ 4352. Mérk, Hunyadi u. 45.sz.

☎ 44/554-000

Fax: 44-554054

polgarmester@merkonk.t-online.hu

Mérk Nagyközség Polgármesterének

42/2020. (IV.1.)

h a t á r o z a t a

Mérk Nagyközség Önkormányzat 2020-tól 2024-ig terjedő időszakra szóló gazdasági programjáról

A Polgármester!

A döntéshozatalt biztosító a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. §. (4) bekezdés alapján **Mérk Nagyközség Önkormányzat 2020-tól 2024-ig terjedő időszakra szóló gazdasági programja** tárgyában az alábbi döntést hozta:

Mérk Nagyközség Önkormányzat 2020-tól 2024-ig terjedő időszakra szóló gazdasági programját, és annak végrehajtásával összefüggő feladatait Magyarország helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § (1)-(5) bekezdésére való tekintettel a következők szerint határozza meg:

Általános rendelkezések

1. Az önkormányzat a település vonzóvá tétele és a lakosság ellátási színvonalának javítása érdekében arra törekszik, hogy elősegítse a gazdasági programban megfogalmazott feladatok megvalósítását.

A gazdasági program végrehajtásával összefüggő feladatok

2. Az önkormányzat a gazdasági program megvalósítása érdekében kiemelt feladatának tekinti:

- település természeti kincseinek fokozott védelmét,
- az infrastruktúra további fejlesztését,
- a környezetkultúra javítását, a településetztikai kultúra fejlesztését,
- a feladat- és intézménystruktúra átszervezését,
- az intézmények minőségi ellátottságának és kihasználtságának javítását.

A gazdasági program végrehajtásának irányítása és ellenőrzése

3. A jelen határozat által meghatározott feladatok végrehajtásáért a polgármester a felelős.

4. A program végrehajtásához szükséges forrásokat az éves költségvetés készítésekor biztosítani kell.

Mérk, 2020. április 1.

Péter Gusztáv
polgármester

Mérk Nagyközség Polgármesterétől
☒ 4352. Mérk, Hunyadi u. 45.sz.
☎ 44/554-000
Fax: 44-554054
hivatal.merk@gmail.com

Száma: MKt/ 2-24/2020.

Előterjesztés

Tárgy: Mérk Nagyközség Önkormányzata 2020-2024. évi gazdasági programjának elfogadására

Magyarország helyi önkormányzatairól 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a alapján:

„116. § (1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

(2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

(3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

(4) A gazdasági program, fejlesztési terv - a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban - tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

(5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.”

A gazdasági program elkészült, melyet az előterjesztéshez mellékelek.

Mérk, 2020. március 31.

Filep Gusztáv sk.
polgármester

Mérk Nagyközség Polgármesterének
...../2020. (.....)
h a t á r o z a t - t e r v e z e t e
Mérk Nagyközség Önkormányzat 2020-tól 2024-ig terjedő időszakra szóló
gazdasági programjáról

A Polgármester!

A döntéshozatalt biztosító a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. §. (4) bekezdés alapján **Mérk Nagyközség Önkormányzat 2020-tól 2024-ig terjedő időszakra szóló gazdasági programja** tárgyában az alábbi döntést hozta:

Mérk Nagyközség Önkormányzat 2020-tól 2024-ig terjedő időszakra szóló gazdasági programját, és annak végrehajtásával összefüggő feladatait Magyarország helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § (1)-(5) bekezdésére való tekintettel a következők szerint határozza meg:

Általános rendelkezések

1. Az önkormányzat a település vonzóvá tétele és a lakosság ellátási színvonalának javítása érdekében arra törekszik, hogy elősegítse a gazdasági programban megfogalmazott feladatok megvalósítását.

A gazdasági program végrehajtásával összefüggő feladatok

2. Az önkormányzat a gazdasági program megvalósítása érdekében kiemelt feladatának tekinti:

- település természeti kincseinek fokozott védelmét,
- az infrastruktúra további fejlesztését,
- a környezetkultúra javítását, a településesztétikai kultúra fejlesztését,
- a feladat- és intézménystruktúra átszervezését,
- az intézmények minőségi ellátottságának és kihasználtságának javítását.

A gazdasági program végrehajtásának irányítása és ellenőrzése

3. A jelen határozat által meghatározott feladatok végrehajtásáért a polgármester a felelős.

4. A program végrehajtásához szükséges forrásokat az éves költségvetés készítésekor biztosítani kell.

Mérék Nagyközség Önkormányzat

GAZDASÁGI PROGRAMJA

2020- 2024- ig terjedő időszakra

I.

BEVEZETŐ

Mérk Nagyközség Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, a nyírségi homok és Ecsedi-láp találkozásánál kelet-nyugati irányban metsző magyar-román országhatár közelében a Kraszna folyó mellett - Nyíregyházától mintegy 62 km-re – fekszik.

A magyar-román határtól körülbelül 5 km-re helyezkedik el. A szomszédos településektől mért távolság sem túl nagy, Mérktől körülbelül 5 km-re, Nagyecsedtől 10 km-re található.

Mérk Nagyközség Önkormányzata a helyi közügyekben önállóan eljárva a közzolgáltatások széles körét biztosítja a polgárok számára.

A 2011. évi CLXXXIX. (Mötv.)törvény 116. § (1)-(5) szerint a helyi közügyek a lakosság részére nyújtott közzolgáltatásokhoz, a közhatalom önkormányzati típusú gyakorlásához, továbbá az ezekhez szükséges feltételek biztosításához kapcsolódnak.

II.

RÖVID TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

Neve személynévből keletkezett egyesek szerint magyar névadással, a régi magyar nyelvben népszerű Mérk személynév alapján, amely talán a szláv eredetű Mirk személynévből ered. Más felfogás szerint a helység névadója valószínűleg Merch, a szatmári németek ispánja lehetett.

A község 1299-ben tűnt fel bizonyos Miklós birtokaként. Az egy évvel később kiállított oklevél arról értesít, hogy Ákos nb. István országbíró e települést leányának adományozta. 1318-ban I. Károly király az Ákos nemzetségből hűtlenségük miatt elvette és a Gut-Keled nb. Bátori Bereck fia Jánosnak adta. Ettől kezdve az ecsedi vár tartozékaként az uradalom sorsában osztozott. 1613 után az erdélyi fejedelmek (Bethlen, majd Rákóczi György) birtoka lett, II. Rákóczi Ferenc halála után leánya, Júlia kezével Aspremont gróf kapta meg, így megmenekült az elkobzástól.

1724-ben Károlyi Sándor az Aspremont családtól megvette a birtokot, svábokat telepített be és ettől kezdve 1945-ig a Károlyiak nagykárolyi uradalmának része volt. A századforduló után a XVIII. századi német telepítésű község markánsan megőrizte kulturális elkülönültségét, de az asszimiláció erőteljesen megindult.

A Trianoni békeszerződés a községet a nagykárolyi vonzáskörzetből kiszakította. Az új vonzáskörzet a Mérktől 20 km távolságra lévő Mátészalka és Nyírbátor nagyközségek lettek. Ez időponttól számítható a sváb kultúra hanyatlása, hiszen a sváb települések (Csanáros, Fény, Börvely) Romániához kerültek. A zárt sváb települések területi egysége felbomlott.

Az I. világháborúban a nagyközségből 26 fő halt hősi halált. A II. világháborút követően a településről közel 300 főt hurcoltak el az un. "málenkij robotra " a Szovjetunióba sváb

származásuk miatt. Ez az az időszak, amikor tömeges névváltozási kérelmek voltak, pl: Reszlerből Révész, Linzenboldból Losonci, Schreckből Somogyiak stb. lettek.

Az 1960-as tsz szervezés zökkenőmentesen ment végbe, aminek az a magyarázata, hogy a sok megpróbáltatást átélte svábság nem kívánt újabb megpróbáltatásokat átélni.

A község 1990. évi közigazgatási besorolása: Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében független polgármesterrel és független képviselő-testülettel rendelkező nagyközség.

Éghajlata mérsékelt meleg és a mérsékelt hűvös éghajlati öv határán terül el. Erdőtársulásai jelentős részét akácok jellemzik, ezenkívül találkozhatunk tölgyvel, kemény és lág lombúakkal, valamint fenyővel is. A nyílt társulások között homokpuszta-rétek, zombékosok is megfigyelhetők, jellemző a sások, a tözegeper előfordulása. Talaja réti öntés, humuszos homok és lápos réti talajok.

Megközelíthető: a 471-es útról Nyírbátornál leágazó alsórendű úton. A legközelebbi városokkal, Mátészalkával és Nyírbátorral, naponta autóbusz járatok kötik össze. A nagyközségen közvetlen vasútvonal nem halad keresztül, a legközelebbi vasútállomás Tiborszállás községben található.

A község közigazgatásilag korábban és most is a mátészalkai járáshoz tartozik.

1990-ig nagyközségi tanács társközsége, tanácsának székhelye Mérk, társközsége Vállaj volt. Napjainkban a Mérki Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik, a Szatmári Többcélú Kistérségi társulás tagja.

A községben három templom található: görög katolikus, római katolikus és református.

A természetet kedvelők ideális környezetet találnak a pihenésre, esetleg a letelepedésre. A lakosság összetételénél fogva csendes, békés, vendégszerető.

III.

HELYZETELEMZÉS

1. A település földrajzi elhelyezkedése, adottsága

Mérk Nagyközség a Szatmári-síkság déli részén, Nyíregyházától mintegy 70 km távolságra, a Kraszna partján található község. Nyírbátor és Mátészalka háromszögletében helyezkedik el a határ mentén, mindkettőtől 20-25 km távolságban. Közúton Nyírbátor (4915. sz.) és Mátészalka (4918. sz.) irányából egyaránt Vállaj felé elindulva található a település 49138. számú alsórendű útra térve.

Környező falvak: a svábok által betelepített Vállaj, már az 1217-es években létező Nagyecséd (akkor Euchednek írták) és Előtelek, amelyet a Károlyi család építtetett a szegény embereknek.

2. Főbb demográfiai jellemzők

2019. évi adatok alapján az állandó népességszámunk: 2191 fő, a lakónépesség: 1967 fő.

A nem munkaképes lakosok (0-17 (398 fő) és 60-X (543) száma fő volt, ami 42,29%-t tesz ki, míg a munkaképes lakosság (18-59) 1250 fő volt, a népesség 57,71-a.

Mindezekből kiderül, hogy a községben nagymértékű az előregedés, míg korábban kevesebb volt az utánpótlás, mára már bizakodással tölthet el az a tény, hogy több gyerek született a lakosság összlétszámához képest, mint korábban. A középkorosztály arányának csökkenését azzal magyarázhatjuk, hogy az utóbbi években 45-55 évesek körében nőtt az elhalálozási arány.

3. Infrastruktúra helyzete

A község összeterülete: 2590,73 ha, a belterülete 264,57 ha, melyen 853 lakóház található. Valamennyi lakás villamos árammal ellátott, a vizet a lakások 89%-ába bevezették. A település ivóvízszükségletét fedezi a vízmű-telep, illetve az artézi kút is. A községben a környezetkímélő szennyvízelvezetés is megoldódott 2016-ban.

Az utak 90%-át aszfalt borítja, több utca szilárd burkolattal való ellátása előttünk álló feladat. A szilárd hulladék közszolgáltatás megszervezésével a kommunális hulladék szakszerű és környezetbarát kezelésére került sor

4. Vállalkozási tevékenységet végzők száma, összetétele

A község alapvetően mezőgazdasági jellegű település, a lakosság 2/3-a mezőgazdasági, őstermelő tevékenységet végez. Az erdőgazdálkodás mellett szántóföldi és zöldség-, gyümölcsstermesztés folyik. Az kereskedelmi szektort kiskereskedelmi, főként élelmiszer és italboltok jelentik.

A településen vállalkozási tevékenységet végző vállalkozások száma és összetétele 2019-ben

<i>Ágazat</i>	<i>Vállalkozások száma</i>
Ipar	-
Mezőgazdaság	2
Kereskedelem	15
Szolgáltatás	1
Összesen:	18

5. Az önkormányzat által ellátott feladatok és működtetett intézmények, humán erőforrások alakulása

- A) Az önkormányzat által ellátott kötelező és önként vállalt feladatok:
- a) településfejlesztés, településrendezés,
 - b) köztemető fenntartása,
 - c) óvodai, alapfokú nevelés, oktatás,
 - d) gyermek és ifjúsági feladatok,
 - e) egészségügyi, szociális ellátás.

- f) vízrendezés és a csapadékvíz elvezetés,
- g) helyi közutak és közterületek fenntartása,
- h) közművelődési, tudományos, művészeti tevékenység, sport támogatása.
- i) foglalkoztatás megoldása,
- j) az épített és természeti környezet védelme,

a) Oktatás

Óvoda:

Intézményünk a Mérki Szivárvány Óvoda és Művelődési Ház. Az önkormányzat biztosítani tudja, hogy a gyerekek a helyi óvodában kapjanak napközbeni ellátást. Az óvoda, épülete elfogadható állapotban van, azonban a tetőcsere az elkövetkező ciklusban indokolt. A konyha korszerűsítése, a külső és belső festés, valamint a nyílászárók cseréje a közelmúltban valósult meg pályázati forrásból. A felszerelések korszerűsítését az óvoda dolgozói folyamatos pályázatok segítségével oldják meg.

Iskola:

Iskolának Mérk-Vállaj Német Nemzetiségi Általános Iskola a KLIK fenntartásában működik.

Az oktatási programnak a gyerek összetételhez kell igazodnia. Cél hogy a társadalmi igényeknek megfelelő ismereteket nyújtson, biztosítson lehetőséget az alapkészségek elsajátításához, a továbbtanuláshoz. Meg kell találni azt az oktatási formát, amely a sajátos helyzetből adódóan a mi iskolánk tanulóinak megfelel.

Az épület felújítása, nyílászárók cseréje pályázati forrásból korábban megvalósult. Lehetőséget kell találni a világítás- és fűtéskorszerűsítésre is, ebben az intézményben és az önkormányzat más intézményeinél is. Ugyancsak megoldásra vár az akadálymentesítés is intézményeinknél.

Az Általános Iskolába 99 gyermek jár, az óvodába 56 gyermek jár.

b) Egészségügy

A község orvosi rendelővel és gyógyszerházzal is rendelkezik, a háziorvosi szolgálatunkat jelenleg helyettesítő orvos működteti, aki a szomszédos Nagyecsedről jár át.

Ezen felül a vállaji fogorvos szolgáltatását veheti igénybe a lakosság.

Településünknek önálló védőnője van.

c) Szociális ellátás

Társulásban látjuk el a házi gondozás, a jelzőrendszeres-házi segítségnyújtás, a gyermekjóléti és családsegítő feladatokat a Szatmári Kistérségi Társulás keretében.

d) Kultúra

Önálló intézményünk a Mérki Szivárvány Óvoda és Művelődési Ház, valamint a megyei könyvtár fenntartásában működtetjük könyvtárunkat is.

A községben a falunapok hagyományát szeretnénk újra éleszteni, ahol színes programok, bográcsolás, zenés multság várta a résztvevők apraját-nagyját.

e) Foglalkoztatás, munkanélküliség

A településen regisztrált munkanélküliek és szociális ellátásban részesülők legfőbb adatait 2019.12.31-én vonatkozóan a következők szerint alakulnak:

<i>Megnevezés</i>	<i>Mutatószám</i>
Regisztrált munkanélküliek száma/állás keresők (fő)	114
Tartós munkanélküliek száma (fő)	25
Rendszeres szociális segélyben és fht juttatásban részesülők száma (fő)	39
Munkaképes korú lakosság száma (fő)	1250

A községben szinte alig akad új munkahely, legnagyobb létszámot foglalkoztató az önkormányzat. Mivel nemcsak Mérken, hanem a környező településeken sem kínálkozik munkahely, így két lehetőségük van az itt élőknek. Az egyik, megoldás, ha valamilyen vállalkozást indítanak el, ehhez azonban nem kis mennyiségű induló tőkére van szükség. Egy másik lehetőség, hogy egy közeli városban keresnek munkát. Mérkről Mátészalkára (kb. 20 km) illetve Nyírbátorba (kb. 40 km) járnak át minden nap dolgozni.

7. A település hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere

Mérk Nagyközségnek több testvértelepülése is van Romániában, melyek az alábbiak: Mezőfény, Mezőpetri, Csanáros.

A két község együttműködési megállapodással rendelkezik, mely számos területen fogalmaz meg kapcsolatfejlesztési lehetőségeket.

8. Megvalósult és tervezett fejlesztések

a) Megvalósult fejlesztések

2016	Hulladéklerakó rekultivációja
2016	Szennyvízberuházás
2017	Konyha felújítása
2019	Új orvosi rendelő építése
2019	Termelői piac létrehozása
2019	Belterületi csapadékvízrendezés

b) Tervezett fejlesztések (fontossági sorrend nélkül)

2020	Urnafal építése
2020	Óvoda felújítása
2021	Utcáink szilárd burkolatának kiépítése
2021	Játszótér kialakítása
2022-	Művelődési ház felújítása
2023	
2024	Napelempark kialakítása

9. A település jelenlegi állapotában meglévő gyenge és erős pontok

<p>Erősségek:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vonzó természeti környezet;• Mezőgazdasági hagyományok;• Turisztikai adottságok;• Vállalkozói kedv;• Erős civil szerveződés és kohézió;• Nyitott önkormányzati vezetés;	<p>Gyengeségek:</p> <ul style="list-style-type: none">• A gazdasági aktivitás alacsony szintje;• Képzetlen munkaerő;
<p>Lehetőségek:</p> <ul style="list-style-type: none">• Növekszik a falusi turizmus iránti igény;• Fejlesztési célú támogatások igénybevétele az Európai Unió és hazai forrásokból;• Olcsó munkaerő• Határmenti elhelyezkedés;• Gazdasági potenciállal rendelkező településekhez való kapcsolódás;	<p>Veszélyek:</p> <ul style="list-style-type: none">• A kedvezőtlen földrajzi fekvése miatt (közlekedési infrastruktúra alacsony szintje) a település versenyhátrányba kerülhet;• Értelmiség, szakemberek elvándorlása;• Pályakezdők munkanélkülisége és a munka világából kiesett rétegek elszigetelődése;• Népesség öregedése, elvándorlása;

IV.

FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

1. A koncepciót meghatározó stratégiai tényezők

Az előző fejezetekben a helyzetelemzés és értékelés feltárta a település jelenlegi helyzetét, a leglényegesebb szükségleteket és a fontosabb problémákat. Ezen túl a helyzetértékelés eredményeként felszínre kerültek a gyenge és erős pontok, valamint a lehetőségek és az esetleges veszélyek, melyek alapvetően determinálhatják a további fejlesztési elképzeléseket.

A lakosság száma és összetétele valamint a település infrastruktúrája nagyüzem letelepedését nem teszi lehetővé, ezért a mikro- és közép-vállalkozások számára kell a feltételeket biztosítani. A fejlesztés alapja a meglévő önkormányzati ingatlanok érték – és állagmegóvási munkáinak folyamatos, ütemezett kivitelezése, a környezetükkel való összhang biztosításával. A település mezőgazdasági jellege a jövőben is meghatározó tényező lesz.

A társulás keretében ellátott feladatok:

- a) Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Települési Szilárdhulladék-gazdasági Társulás (Nyíregyháza, Hősök tere 5.) hulladékkezeléssel kapcsolatos feladatok ellátása
- b) Szatmári Többcélú Kistérségi Társulás (4700, Mátészalka, Rákóczi u. 43) – településfejlesztési feladatok ellátása
- c) Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ (székhelye: 4352, Nagyecsed, Rákóczi utca 104/a.)– családsegítő és gyermekjóléti feladatok, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ellátása
- d) Ecsedi Iáp Víziközmű Beruházási Társulás (4355, Nagyecsed, Árpád utca 32.) – településfejlesztési feladatok (szennyvízberuházás) ellátása
- e) Szatmári Kistérségi Bölcsődei Intézményei Társulás (4355, Nagyecsed, Rákóczi u. 14) – bölcsődei feladatok ellátása
- f) Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulás (4700, Mátészalka, Hősök tere 9.) – egészségügyi fejlesztési társulás.
- g) Kelet-Nyírségi Többcélú Kistérségi Társulás, 4361, Nyírbogát, Hunyadi u. 7- településfejlesztési feladatok ellátása

2. Fejlesztési alapelvek három fő csoportba sorolva:

I.) Település fejlesztés

a) A természeti környezet megőrzése.

b) A meglévő település arculatának megőrzése, továbbfejlesztése

- Feladat:
- Játsszóter kialakítása (parkosítás, virágosítás)
 - Járda és vízelvezető rendszer rekonstrukciója (közmunka program keretében, fokozatosan)
 - Utcáink szilárd burkolatának kiépítése

c) A természeti adottságokat figyelembe vevő fejlesztések kiemelten történő kezelése

II.) Önkormányzati szolgáltatások fejlesztése

d) Az önkormányzat kötelező feladatellátásához kapcsolódó fejlesztések

- Feladat:
- Óvoda épületének felújítása
 - Urnafel építése;
 - Műveődedési Ház felújítása

III.) Gazdaságfejlesztés

e) Vállalkozásösztönzés és gazdaság élénkítő beruházások

- Feladat:
- napelempark létrehozása

V.

STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK

1. Fejlesztési cél:

A település őrizze meg lakosságmegtartó képességét, teremtsen élhető környezetet, szociális és gazdasági biztonságot a helybelieknek, valamint a letelepedni vágyóknak. Nyújtson olyan ökoturisztikai látványosságot, amely egyedülálló és segítsen az itt élőknek ezt saját javukra fordítani.

Mérk, 2020. március 31.

